

Bable: Jeg kan ikke nægte, at den ærede Taler fra sin Side har et Slags Ret i, hvad han nu udtalte, men det forekommer mig dog, at der ogsaa er en anden Side af Sagen, som man ikke maa glemme, og det er: „som man reder, saa ligger man“. Jeg forstaaer idetmindste ikke Grundlovsbestemmelsen om, at enhver Borger i Landet har Ret til at dyrke Gud paa den Maade, der stemmer med hans Samvittighed, saaledes, at den skulde bestaae i at tillade, at man staaer og siger hinanden de største Ubehageligheder og Stjældsord. Jeg troer ikke, at dette stemmer med Religionens Væsen, og jeg er fuldstændig overbevist om, at enhver Mand, der bruger denne Bestemmelse roligt og sindigt og ikke forstyrrer nogen Andens Gudsdyrkelse, i dette Land vil være aldeles sikker. En anden Ting er det med den, som anseer det fornødent i Skrift og Tale at lægge sig ud med de bestaaende Forhold, — jeg siger ikke de bestaaende Kirkeforhold. Naar det er blevet berørt, at den omtalte Mand er bleven anlagt for Noget, som Søren Kierkegaard ikke blev anlagt for, ja, saa maa jeg sige, at der her kun er Tale om den Uoverensstemmelse, som er tilstede mellem de forskjellige Ministerier. Det kan ikke nægtes, at det overraskede Mangfoldige, at Søren Kierkegaard fik Lov til at udtale sig saaledes, som han gjorde. Jeg er overbevist om, at der var en større Magt, som hindrede Kirkebestyrelsen i at lægge sig imellem; thi jeg holder mig forvisset om, at ingen Mand i Danmark har sagt saa sande og rigtige Ord som Søren Kierkegaard.

Termanfen: Den ærede Rigsdagmand, som nu satte sig, udtalte før, at under Sagens forrige Behandling havde jeg udtalt en allfor haard Dom over de Samsund, som ikke høre til Folkekirken. Jeg troer imidlertid, at der her foreligger en Misforstaaelse fra hans Side, idetmindste mindes jeg ikke, at mine Ord, naar de toges saaledes, som de ere udtalte, kunne forstaaes paa den Maade, og i alt Fald har det langtfra været min Mening. Der er Ingen, der glæder sig mere end jeg over, at vor Grundlov har givet Troessfrihed, og at den har borttaget de Betingelser, der tidligere med Hensyn

til Vedkommendes Tro vare opstillede, for at komme i Besiddelse af den fulde Nyhed af borgerlige Rettigheder. Det kan sandelig aldrig falde mig ind enten at troe eller at udtale, at Nogen skulde være en mindre god og mindre pligtro Borger, fordi han ikke med mig deelte Folkekirken Tro. Ligeoverfor den ærede sidste Taler, som gjengav Udtrykket derhen, at det skulde være meget naturligt, at de, der hørte til Folkekirken, saae med Haan ned paa dem, som ikke hørte dertil, vil jeg sige, at for den, som virkelig og hjertelig har tilegnet sig vor Kirkes Tro, vilde det være meget unaturligt, om han med Haan vilde see ned paa noget Menneffe eller noget Menneffeligt. — Naar den ærede første Taler vilde imødegaae mig dermed, at det gjaldt kun om, hvem der var de bedste Borgere, ja saa er det ganske vist, at han har nogen Ret deri; men det har ikke været min Hensigt under forrige Behandling at udtale mig om, hvem der var de bedste Borgere, enten de, der hørte til Folkekirken, eller de, der vare Medlemmer af andre Troessamsund; men det maatte dog ogsaa være mig tilladt at udtale fra mit Standpunkt min Sorg og Bedrøvelse over Viltsfarelser, som vare indkomne i Folkekirken og førte Mange borti derfra, og selv ligeoverfor den Betragtning, hvorvidt Medlemmer af Folkekirken Tro eller Secterere ere de bedste Borgere, er der ogsaa Noget, som dog nok lidt kunde begrænse den ærede Talers Opfattelse, som han syntes at betone, nemlig, at man overalt, ligesaa godt udenfor som indenfor Folkekirken, kunde træffe de bedste Borgere. Naar man nemlig tænker paa en enkelt Sect — og det gjorde jeg i den Stund — som har vaakt stor Opsigt og som desværre har gjort en rig Høst iblandt os, der søger at løsrive Folk ikke blot fra den fædrene Tro, men ogsaa fra den fædrene Forbund, og at føre dem over til et andet Samsund hinsides Verdenshavet, saa kunne vi dog ikke henregne Tilhængerne af denne Sect til de bedste Borgere. Tager vi Hensyn til, at der ogsaa er dem, som paa Grund af deres religiøse Betragtning have nægtet at deeltage i Forsvaret af Fædrelandet, kan man dog heller ikke henregne dem til de bedste Borgere. Der er Andre, som, naar man taler om, hvad der i det Hele